

Kopja Informali ta' Sentenza

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
RAYMOND C. PACE**

Seduta tad-29 ta' Jannar, 2009

Citazzjoni Numru. 143/2005

Emmanuel Bonello (ID 691336 M)

vs

I. T. Properties Limited (C24644).

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Rat ic-citazzjoni attrici datata 7 ta' Frar 2005 a fol. 1 tal-process, u pprezentata quddiem il-Qorti kif diversament presjeduta mill-Onor Mhallel Noel Cuschieri fejn gie premess:-

Illi permezz ta' kuntratt in atti tan-Nutar Dottor Carmel Mangion tal-ewwel (1) ta' Gunju tas-sena elf disa' mija u disgha u disghin (1999), (Dok. "A"), l-attur Emmanuel Bonello u martu Carmen Bonello bieghu u trasferew lis-

Kopja Informali ta' Sentenza

socjeta` konvenuta I.T. Properties Limited il-proprjeta` elenkata fid-dokument mmarkat bl-ittri 'F' anness mal-istess att, dan versu l-prezz ta' sebghin elf Lira Maltin (Lm70,000);

Illi skont l-istess kuntratt, is-socjeta konvenuta I.T. Properties Limited obligat ruhha thallas nofs is-somma ta' sebghin elf lira Maltin (Lm70,000) u cioe` s-somma ta' hamsa u tletin elf Lira Maltin (Lm35,000) lill-attur Emmanuel Bonello u s-somma ta' hamsa u tletin elf Lira Maltin (Lm35,000) lil Carmen Bonello.

Illi s-socjeta` I.T. Properties Limited obligat ruhha li thallas din is-somma lill-attur Emmanuel Bonello fi zmien tliet snin mid-data tal-kuntratt, minghajr imghaxijiet;

Illi s-socjeta` konvenuta I.T. Properties Limited naqset milli thallas lill-attur Emmanuel Bonello s-somma ta' hamsa u tletin elf lira Maltin (Lm35,000), kif obligat ruhha li taghmel;

Illi s-socjeta` konvenuta I.T. Properties Limited hija ghalhekk debitrice tal-attur Emmanuel Bonello fis-somma ta' hamsa u tletin lira Maltin (Lm35,000), *oltre imghaxijiet mill-ewwel (1) ta' Gunju tas-sena elfejn u tnejn (2002)*;

Illi ghalhekk, l-istess attur talab li s-socjeta` konvenuta tghid ghaliex, ghar-ragunijiet premissi u dispensat is-smigh tal-kawza *a tenur tal-artikolu 167 et seq tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili (Kap 12)*, din il-Qorti, m' ghandhiex:-

1. Tiddikjara lis-socjeta` konvenuta I.T. Properties Limited debitrice favur l-attur Emmanuel Bonello fis-somma ta' hamsa u tletin elf Lira Maltin (Lm35,000).

2. Tikkundanna lis-socjeta` konvenuta I.T. Properties Limited thallas lill-attur Emmanuel Bonello s-somma ta' hamsa u tletin elf Lira Maltin (Lm35,000).

Bl-ispejjez, inkluzi dawn tal-mandat ta' inbizzjoni prezentat kontestwalment imghaxijiet legali mill-ewwel (1) ta' Gunju

Kopja Informali ta' Sentenza

tas-sena elfejn u tnejn (2002) sad-data tal-pagament effettiv, kontra s-socjeta` konvenuta rapprezentanti ta' liema huma minn issa ngunti in subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni ta' l-attur a fol. 3 u 4 tal-process;

Rat il-lista tax-xhieda u dokumenti esebiti a fol. 5 sa 10 tal-process;

Rat li din il-kawza kienet appuntata ghas-smigh minn din il-Qorti kif diversament presjeduta mill-Onor. Mhallel Noel Cuschieri ghas-seduta tal-5 ta' April 2005.

Rat in-nota tas-socjeta' konvenuta datata 17 ta' Frar 2005.

Rat ir-risposta tal-attur datata 3 ta' Marzu 2005 ghall-istess nota tas-socjeta' konvenuta.

Rat d-decizjoni tal-Qorti datata 8 ta' April 2005 fejn s-socjeta' konvenuta inghata il-fakolta' li tipprezenta nota ta' eccezzjonijiet taghha (fol. 24).

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tas-socjeta` konvenuta datata 27 ta' April 2005 a fol. 25 tal-process fejn gie eccepit:-

Illi l-pretenzjonijiet kif kontenuti fic-citazzjoni odjerna ghandhom jigu respinti bl-ispejjez kontra l-attur peress illi huma nfondati fil-fatt u fid-dritt;

Illi t-talba tal-attur hi nfondata peress illi f'ebda punt l-istess attur qatt kellu jiehu minghand is-socjeta` konvenuta ;

Illi l-kuntratt li a bazi tieghu l-attur qed jipproponi din l-azzjoni quddiem din il-(u cioe` l-kuntratt redatt min-Nutar Carmel Mangion fl-Atti ta' dan tal-ahhar stess datat 1 ta' Gunju 1999) huwa kuntratt li filfatt ma jirrispekkja dak li filfatt kellu jirrispekkja fir-rigward t'ammonti dovuti u lil min dawn l-ammonti huma dovuti;

Illi għall-informazzjoni ta' din il-Qorti, l-istess direttici odjerna tas-socjeta` konvenuta u cioe Carmen Bonello hija mizzewga lill-attur Emmanuel Bonello, liema zwieg sfortunatament tkisser irrimedjabbilment u kienet sehhet s-separazzjoni bejn l-istess partijiet;

Illi bhala parti mis-sehem tal-mara tal-attur Emmanuel Bonello, u cioe` d-direttrici tas-socjeta` konvenuta f'din il-kawza, Carmen Bonello, kien imissha proprju d-dar t'abitazzjoni taghha u cioe` l-Orangierie, Swieqi, li fuqha kienet giet rregistrata ipoteka specjali b'sahha tal-kuntratt fuq msemmi;

Illi l-istess attur fil-fatt qatt ma kellu jiehu xejn fir-rigward tal-proprjeta` li fuqha tiggrava l-ipoteka msemmija semplicement imhabba r-raguni li hu fil-fatt thallas *in toto* ta' kull ma kellu jiehu fuq l-kuntratt msemmi u mhabba l-fatt li dik il-proprjeta` (fuq msemmija) messet biss lil martu, Carmen Bonello – d-direttrici tas-socjeta` konvenuta;

Illi l-istess kuntratt (dettalji tieghu jidhru fuq) li fuqu qed tigi bbazata din il-kawza huwa kuntratt li kien gie inspjagabilment redatt bil-lingwa Ingliza, liema lingwa ebda wahda mill-partijiet għall-istess kuntratt m'huma midhla tajjeb taghha;

Illi minhabba f'hekk l-istess direttici tas-socjeta` konvenuta ma kienetx taf ezattament x'kienet qed tiffirma u li zgur ma kienetx tiffirma l-istess kuntratt kieku gie spjegat lilha li kien ser ikun irregistrat ipoteka fuq il-proprjeta` li bi dritt kien imiss lilha bhala sehemha mill-komunjoni tal-akkwisti li kienet tezisti bejn id-direttrici tas-socjeta` konvenuta u cioe` Carmen Bonello u l-attur Emmanuel Bonello;

Illi huwa stramb il-fatt li din il-kawza giet intavolata mill-attur wara minn hames snin li gie redatt il-kuntratt in kwistjoni u forsi huwa aktar sinifikativ u ta' min iwieznu sew il-fatt li din l-istess kawza kienet intavolata wara ftit li gie intavolata kawza ohra (Citazzjoni Numru 304/2004GV) quddiem din il-Qorti diversament presjeduta sabiex jigi dikjarat li l-ammont kif jidher fl-istess kuntratt

Kopja Informali ta' Sentenza

qatt ma kien dovut u naturalment lanqas hu dovut u sabiex l-istess Qorti tordna l-kancellament tal-ipoteka li qed tigrava illegalment fuq l-proprejta` fuq imsemmija;

Illi f'cirkustanzi bhal dawn wiehed ta' bilfors jithasseb dwar il-motivi veri tal-attur meta hu kellu kull facilita` u opportunita` li jintavola kontro-talba fil-kawza li kienet intavolat s-socjeta` attrici fil-konfront tieghu u mis-socjeta` konvenuta, liema kawza qieghda fl-istadju tal-provi tas-socjeta` attrici, is-socjeta` konvenuta f' din il-kawza;

Illi l-ammont allegatament dovut lill-attur m'huwix dovut sempliciment ghar-raguni li dan l-ammont jirrapprezenta 'prezz' fuq d-dar b'isem 'L'Orangerie', Swieqi, liema dar kienet giet tmiss lil Carmen Bonello bhala parti minn sehemha tal-komunjoni tal-akkwisti u mhabba f'hekk ma tista' titqies qatt bhala valida l-asserzjoni tal-attur li s-socjeta` konvenuta u fil-prattika l-istess Carmen Bonello fil-vesti ta' direttrici tas-socjeta` konvenuta ghandu jiehu l-ammont li qed jallega li ghandu jiehu;

Illi dan l-ammont, kieku stess jista' jigi ritenut dovut 'mhabba' fil-kuncett tas-*separate legal personality* ta' socjeta` intimata, l-attur ghandu jigi ritenut li rrinunzja ghalih meta fil-fatt sehh il-ftehim ta' separazzjoni bejn Carmen Bonello u l-istess attur fil-qsim tal-proprjetajiet formanti parti mill-komunjoni tal-akkwisti ezistenti bejn Carmen Bonello u l-istess attur;

Illi dan huwa klassiku ta' meta l-kuncett tal-*lifting of the corporate veil* ghandu jigi applikat ampjament peress li jekk tigi accettata t-tezi tal-attur ikun dak l-istess kuncett ikun qed jigi uzat – forsi il-kliem 'abbuzat' hija aktar adattata fic-cirkustanzi – mill-attur sabiex jiehu somma ta' flus li ma tappartjenix lilu u b'hekk tigi pperpetwata ingustizzja u anke frodi fil-konfront tas-socjeta` konvenuta mill-istess attur;

Illi ghandu jigi ribadit fic-citazzjoni fuq imsemmija u cioe` (Citazzjoni Numru 303/2004 GV) intavolata mis-socjeta` intimata din il-Qorti kif diversament presjeduta qed tigi mitluba sabiex tiddikjara li m'hemm xejn dovut mis-

socjeta` intimata u b'hekk tordna l-kancelliment tal-ipoteka msemija fuq il-proprjeta` tal-istess socjeta` intimata;

Illi l-kreditu li skont l-attur huwa dovut ma jista' qatt jirrizulta peress illi l-istess attur QATT ma kellu x'jaqsam mas-socjeta` intimata b'ebda manjiera u dan id-direttrici, Carmen Bonello, lesta tinkonfermah bl-aktar mod kategoriku u skjett anke taht gurament, kif ukoll anke bixhieda tal-*accountant* tas-socjeta` intimata.

Rat id-dikjarazzjoni u l-lista tax-xhieda tas-socjeta` konvenuta d-Direttrici Carmen Bonello a fol. 28 sa 31 tal-process.

Rat il-verbali tas-seduti kollha mizmuma quddiem il-Qorti kif diversament presjeduta mill-Onorevoli Mhallel Noel Cuschieri.

Rat in-nota tas-socjeta` konvenuta datata 7 ta' Marzu 2006 a fol. 39 tal-process li biha in ottempranza tad-digriet ta' din il-Qorti datat 15 ta' Frar 2006 qed tipprezenta nota tal-eccezzjonijiet fil-kawza fl-ismijiet premissi in sostituzzjoni tan-nota tal-eccezzjonijiet li tinsab fil-process tal-kawza odjerna a fol. 29 tal-process fejn fl-istes nota ta' eccezzjonijiet tas-socjeta` konvenuta datata 7 ta' Marzu 2006 a fol. 40 tal-process gie ecceppiet:-

(1) Illi l-prestensjonijiet tal-attur ghandhom jigu michuda fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu respinti bl-ispejjez kontra l-istess attur peress illi hemm kawza ohra (Cit. 303/05GV) ghaddejja li decizjoni finali fuqha timpingi fuq l-andament tal-kawza odjerna;

(2) Illi f'ebda punt l-istess attur qatt ma kellu jiehu minghand s-socjeta` konvenuta;

(3) Illi l-ipoteka li fuqha qed jibbaza t-talbiet l-istess attur hija ipoteka li, kif inghad fuq, fuqha bhalissa ghaddejja kawza quddiem din il-Qorti diversament presjeduta u cioe` Citazzjoni Numru 303/05GV fl-ismijiet inversi sabiex propju tigi kkancellata l-istess ipoteka peress illi l-istess

Kopja Informali ta' Sentenza

ipoteca qed tiggrava illegalment fuq villa propjeta` tas-socjeta` konvenuta;

Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat il-verbali tas-seduti mizmuma quddiem il-Qorti kif hekk presjeduta fejn fis-seduta tal-4 ta' Mejju 2006 il-Qorti nnominat bhala Perit Legali lill-Avukat Anna Mallia, spejjez provizjorjament attrici, biex tiffissa tliet seduti ghall-provi attrici sa l-ahhar ta' Gunju 2006.

Rat il-verbali tas-seduti kollha mizmuma quddiem il-Perit Legali Dr. Anna Mallia, ix-xhieda quddiemha prodotta u d-dokumenti kif prezentati, u dan kif jidher a fol. 133 sa fol. 189 tal-process.

Rat in-nota ta' osservazzjonijiet tal-attur Emmanuel Bonello datata 13 ta' Lulju 2007 a fol. 190 tal-process.

Rat ir-rapport tal-Perit Legali Dr. Anna Mallia datat 31 ta' Ottubru 2007 u mahluf *seduta stante* fis-seduta tat-23 ta' April 2008 kif jidher a fol. 212 tal-process.

Rat il-verbali tas-seduti kollha mizmuma quddiem il-Qorti kif hekk presjeduta fejn fis-seduta tal-24 ta' Gunju 2008 meta ssejthet il-kawza dehru d-difensuri u rapprezentanta tas-socjeta` konvenuta. Dr. Bonello ghas-socjeta` konvenuta talab li jaghmel nota ta' kritika. Il-Qorti laqghet it-talba u ipprefegghet terminu ta' sittin (60) gurnata lis-socjeta` konvenuta biex tipprezenta n-nota ta' kritika bil-*visto*/notifika lid-difensur tal-kontro-parti li jkollu sittin (60) gurnata biex jirrispondi. Il-kawza giet differita ghas-sentenza ghad-29 ta' Jannar 2009.

Rat in-nota ta' kritika tas-socjeta` konvenuta ghar-rapport tal-Perit Legali datata 21 ta' Awwissu 2008 a fol. 225 tal-process.

Rat in-nota responsiva ta' Emmanuel Bonello ghan-nota ta' kritika tas-socjeta` I.T. Properties Limited datata 8 ta' Ottubru 2008 a fol. 242 tal-process.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat l-atti kollha pprezentati mill-partijiet u d-digrieti relattivi.

Rat id-dokumenti esebiti.

Rat l-atti kollha l-ohra tal-kawza.

II. KONSIDERAZZJONIJIET.

Illi permezz ta' din il-kawza l-attur qiegħed jitlob il-hlas ta' tas-somma ta' hamsa u tletin elf Lira Maltin (Lm35,000) naxxenti minn kuntratt pubbliku in atti tan-Nutar Dr Carmel Mangion ta' l-1 ta' Ġunju tas-sena 1999 fejn l-attur flimkien ma' martu Carmen Bonello, bieghu lill-kumpannija I.T. Properties Limited proprjeta` versu l-prezz ta' sebgħin elf Lira Maltin (Lm 70,000) u fejn il-kompratrici konvenuta I.T. Properties Limited intrabtet li tħallas l-imsemmi prezz, in kwantu għal nofs lill-attur u nofs lill-martu Carmen Bonello, u allura Lm35,000 kull wieħed.

Illi mill-provi mressqa jirrizulta li l-attur u martu Carmen Bonello kienu għaddejnin minn proceduri ta' separazzjoni u fil-mori tagħhom kienu ftiehemu li jbieghu certi proprjetajiet tal-komunjoni tal-akkwisti ta' bejniethom. Fil-fatt, fl-affidavit tiegħu a fol. 205 *et seq.* tal-process, l-attur jispjega li huma kienu bieghu l-proprjetajiet fl-1 ta' Ġunju 1999 lil wieħed Anton Camilleri għan-nom ta' zewg kumpaniji AM Developments Limited u I.T. Properties Limited. Jidher li l-kuntratt tal-bejgħ (ezebit a fol. 6 sa 10 tal-process) ġie redatt mid-diversi avukati li kienu qegħdin jassistu lill-attur, lil martu u lix-xerrej, kulhadd skont l-interessi tal-klijent tiegħu. Il-kuntratt gie ppubblikat min-Nutar Carmel Mangion u kien b'dan il-kuntratt li s-socjeta' konvenuta xtrat il-proprjeta Orangerie, Triq l-Uqija, Ibraġġ għal prezz ta' sebgħin elf lira Maltin (Lm70,000) li nofshom kellhom jithallsu mill-imsemmija socjeta konvenuta lill-attur, u nofshom lil Carmen Bonello. Bħala garanzija tal-hlas giet kostitwita ipoteka generali fuq il-proprjeta` tas-socjeta` konvenuta kif ukoll il-privilegg specjali. Il-hlas kellu jsir sa tlett snin mill-kuntratt u cioe` sal-1 ta' Ġunju 2002.

Illi jirrizulta li Carmen Bonello, ezattament wara l-bejgh tal-proprjeta` f'Tal-Ibragg imsemmija iktar 'il fuq, effettivament fl-istess gurnata, xtrat l-ishma kollha tal-kumpanija I.T. Properties Limited li effettivament kienet ghadha kif xtrat l-istess proprjeta`. Jidher li din kienet mossa strategika li saret minn wara dahar l-attur, bl-iskop li Carmen Bonello terga' takkwista lura l-proprjeta` f'Tal-Ibragg li hija, flimkien ma' zewgha kienet ghadha kif bieghet (ara xhieda ta' Dr Karmenu Mifsud Bonnici li dak iz-zmien kien il-konsulent legali ta' Carmen Bonello a fol. 100 kif ukoll xhieda tal-attur a fol. 135, 136 u 207).

Illi min-naha taghha Carmen Bonello tixhed li l-kumpanija konvenuta, li hija mbaghad kienet akkwistat, mhix obligata thallas lill-attur is-somma mitluba. Pero` ta' dan ma taghti l-ebda raguni u lanqas ma ssostni li din is-somma diga` thallset. Bhalta fatt jibqa' li l-hlas ta' Lm35,000 lill-attur ghadu ma sarx. Carmen Bonello tilmenta li hi ma tifhimx bl-Ingiliz mentri l-kuntratt tal-bejgh sar bl-Ingiliz. Madankollu tammetti li hija kienet assistita mill-avukat taghha, avolja hija tghid li dan ma tahiex parir fuq hekk. Illi kif spjega l-avukat difensur ta' Carmen Bonello stess, din il-mossa kienet intiża proprju biex tevita l-opposizzjoni u l-pika tar-ragel taghha li kien ikun hemm kieku huwa kien jaf li hija ser izzomm id-dar.

Illi n-Nutar Dr Carmel Mangion ikkonferma li kull parti kellha l-avukat taghha jassistieha fuq il-kuntratt tal-1 ta' Gunju 1999 u li meta huwa qara l-kuntratt lill-partijiet, hadd ma waqqfu jghidlu li mhux jifhem x'qieghed jinqara. In-Nutar jikkonferma li l-ipoteka generali u l-privilegg specjali saru biex jiprotegu lill-kreditur.

Illi Anton Camilleri li deher ghan-nom tal-kumpaniji kumpraturi fuq il-kuntratt jikkonferma li huwa kellu ftehim mal-attur li kien separat minn dak ta' ma' Carmen Bonello. Jikkonferma wkoll li s-socjeta` konvenuta, sakemm kienet ghadha tieghu qatt ma hallset ebda flus lill-attur u li ghalhekk l-istess I.T. Properties Limited kienet ghadha sa fejn kien jaf hu debitor ta' l-attur.

Illi kif qalet tajjeb il-perit legali, skond ir-rapport taghha din il-kawza hija strettament naxxenti mill-kuntratt mertu tal-kawza odjerna u kwistjoni ta' apprezzament ta' provi. Il-prova tal-ammont dovut lill-attur saret permezz tal-att pubbliku tal-1 ta' Gunju 1999 in atti tan-Nutar Dr Carmel Mangion li gie ezebit a fol. 6 *et seq.* Skont dan il-kuntratt jirrizulta car li l-attur ghandu jithallas is-somma ta' Lm35,000 mis-socjeta` I.T. Properties Limited. Jirrizulta li la darba s-socjeta` konvenuta mhix qeghda tattakka l-validita' tal-kuntratt u fil-fatt ma giet ipprezentata l-ebda azzjoni minnha sabiex tattakka l-istess kuntratt jew tirrexindi l-istess, allura dina l-Qorti ghandha tistrieħ fuq dak li jirrizulta minn dan il-kuntratt.

Illi bl-ewwel eccezzjoni taghha is-socjeta` konvenuta eccepjet li hemm proceduri ohra pendenti quddiem din il-Qorti diversament ippresjeduta u li l-ezitu ta' dawn il-proceduri kienu ser jimpingu fuq l-ezitu ta' din il-kawza odjerna.

Illi fil-fatt jinghad li llum l-istess kawza fl-ismijiet “**I.T Properties Limited vs Emanuel Bonello**” (Cit. 303/05 GV) giet deciza minn din il-Qorti diversament presjeduta fis- 6 ta' Ottubru 2006, u din id-decizjoni giet ikkonfermata mill-Onorabbli Qorti tal-Appell fis-sentenza taghha datata 28 ta' Novembru, 2008. F'dik l-istess sentenza is-socjeta` konvenuta odjerna kienet talbet li jigi ddikjarat li skont l-istess kuntratt mertu ta' din l-kawza wkoll is-socjeta' I.T. Properties Limited ma kellha taghti l-ebda ammont lill-attur odjern u ghalhekk sabiex jigi ddikjarat li l-ipoteka li tiggrava l-fond “L-Orangerie”, Triq l-Uqija, Swieqi tigi kkancellata.

Illi fl-istess sentenza inghad li b'kuntratt datat l-1 ta' Gunju 1999 il-konjugi Emanuel u Carmen Bonello kienu *inter alia* ttrasferew il-propjeta' indikata lis-socjeta' I.T. Properties Limited u dan verso l-prezz ta' Lm70,000, liema prezz kellhu jithallas kwantu ghall-Lm35,000 lill-Emmanuel Bonello u kwantu ghall-Lm35,000 lill Carmen Bonello u dan gie garantit permezz ta' ipoteka *oltre* privilegg specjali. Fl-istess data l-istess Carmen Bonello akkwistat b'titolu oneruz ix-*shares* fis-socjeta' I.T. Properties Ltd. u

b'hekk giet li hija akkwistat bhala sid tal-istess socjeta' l-propjeta' kollha li kienet trasferita lilha in forza tal-kuntratt ta' l-1 ta' Gunju 1999. L-istess Onorabli Qorti tal-Appell jidher li qaghdet fuq dak li hemm indikat fl-istess kuntratt mertu tal-kawza odjerna ghar-ragunijiet ben spjegati fl-istess decizjoni, minn fejn jirrizulta li l-istess socjeta' I.T. Properties Limited ghad ghandha taghti lill-konvenut l-ammont ta' Lm35,000 ghar-ragunijiet hemm indikati.

Illi f'dan il-kuntest jinghad li din l-ewwel eccezzjoni tas-socjeta' konvenuta ma tistax tigi milqugha u dan peress li llum l-ezitu ta' l-istess kawza gie definittivament deciz u jidher li l-istess decizjoni kkonfermat dak li hemm fl-istess kuntratt datat l-1 ta' Gunju 1999.

Illi bit-tieni eccezzjoni tas-socjeta' konvenuta hija qed teccepixxi illi l-ammont ma huwiex dovut in kwantu l-attur qatt ma kellu jircievi s-somma mitluba mis-socjeta' konvenuta.

Illi izda din l-eccezzjoni ma' tistax tigi milqugha u dan peress li mill-kuntratt tal-1 ta' Gunju 1999 jirrizulta car li l-ammont ta' Lm35,000 huwa dovut lill-attur mis-socjeta' konvenuta (kif jidher mill-ewwel paragrafu tat-tielet pagna tad-Dok. "A" a fol. 8 tal-process) u din il-Qorti thoss li l-kliem tal-istess kuntratt huwa tant car fih innifsu li ma hemm l-ebda lok ghal interpretazzjoni ("**Dr. Gerald Montanaro Gauci nomine vs Alex Agius Cesareo nomine**" (P.A. (RCP) – deciza fil-31 ta' Jannar 2001) li wkoll irrieferiet ghal "**Anton Spiteri vs Alfred Borg**" (P.A. (RCP) - 30 ta' Novembru 2000) u "**Carmela Borg vs Bartolomeo Xuereb**" (A.K. - 30 ta' Marzu 1997).

Illi fil-fatt fis-sentenzi "**Leanne Degabriele vs EMM Enterprises Limited**" (P.A. (RCP) – 31 ta' Mejju 2007) u "**Emanuel Avallone vs Centru Speranza fl-Inkapacitati**" (P.A. (RCP) – 28 ta' Frar 2002) gie riaffermat li :-

*"ghalhekk hawn japplika l-principju stabbilit fl-**artikolu 1002 tal-Kap 16**, fejn meta il-kliem ta' konvenzjoni mehud fis-sens skond l-uzu tal-kuntratt, hu car, ma hemmx lok ta'*

interpretazzjoni, ghaliex tali interpretazzjoni, anke supplita minn xhieda, tista' tinghata biss sabiex telucida l-iskrittura jew il-kuntratt f'xi patt incidentali jew accessorju taghha"

Illi fi kwalunkwe kaz jirrizulta li mill-provi prodotti jirrizulta li l-verzjoni attrici giet ippruvata kemm mill-kontenut tal-istess kuntratt u wkoll bix-xhieda korroboratorja ta' Anton Camilleri, li kien l-azzjonist precedenti ta' I.T. Properties Limited u li minghandu xtrat Carmen Bonello. Il-verzjoni vantata minn Carmen Bonello ghan-nom tas-socjeta` konvenuta fejn tallega li hija ma kinitx taf x'arrangamenti kienu qeghdin isiru fil-kuntratt u li hija ma kinitx tifhem bl-Ingiliz meta l-kuntratt effettivament sar bl-Ingiliz, ftit li xejn tista' titwemmen partikolarment meta wiehed jara x-xhieda tal-konsulent legali taghha ta' dak iz-zmien li jsostni li kollox sar kif sar proprju minhabba l-intenzjoni klandestina li kellha Carmen Bonello li terga' tixtri d-dar li kienet ghadha kif inbieghet lil Anton Camilleri ghan-nom ta' I.T. Properties Limited.

Illi fil-fatt mill-provi jidher car li kienet Carmen Bonello stess li akkwistat il-hames mitt (500) sehem fis-socjeta` konvenuta dakinhar stess li gie ppubblikat il-kuntratt (ara fol 208) u b'hekk giet proprjetarja tal-istess socjeta' u tal-immobbli indikat fl-istess kuntratt mertu tal-kawza odjerna. Ix-xhieda tan-Nutar u tal-partijiet kollha fil-kuntratt u tal-avukati kollha rispettivi taghhom juru li Carmen Bonello qatt ma oggezzjonat ghal dak il-kuntratt u dejjem imxiet kif mexxieha l-avukat taghha. Fuq kollox jidher li hija sussegwentement ghall-istess kuntratt ghaddiet sabiex akkwistat l-ishma fis-socjeta' konvenuta.

Illi in vista ta' dan din il-Qorti thoss li ghandha taccetta il-verzjoni illi hija thoss illi hija aktar attendibbli ("**Maria Stella Borg vs Joseph u Georgina konjugi Cassar**") (P.A. (RCP) - 25 ta' April 2002) li ghamlet referenza ghas-sentenza "**Eucaristico Zammit vs Eustrachio Petrocchino, C.B.E. nomine**" (A.K. - 25 ta' Frar 1952, Vol.XXXVI.i.319)) fejn inghad illi:-

"Il-gudikant, fil-kamp civili, ghandu jiddeciedi fuq il-provi li jkollu quddiemu, meta dawn jinducu fih dik ic-certezza

morali li kull tribunal ghandu jfittex, u mhux fuq semplici possibilitajiet; imma dik ic-certezza morali hija bizzejjed bhala li hi bazata fuq il-preponderanza tal-probabilitajiet. U dan ghad-differenza ta' dak li japplika fil-kamp kriminali, fejn il-htiega trid tirrizulta minghajr ma thalli ebda dubju ragonevoli.”

Illi apparti din il-linja ta' difiza tas-socjeta` konvenuta li giet skreditata, s-socjeta` konvenuta ma gabet ebda prova li l-ammont dovut minnha thallas lill-attur u ghalhekk it-talba attrici f'dan ir-rigward qed tigi milqugha.

Illi fl-istess kuntratt jinghad illi l-ammont mitlub mill-attur kellu jithallas sa mhux aktar tard minn tliet snin wara, u cioe' sal-1 ta' Gunju 2002 minghajr interessi. Kien ghalhekk li l-attur qieghed jitlob l-imghaxijiet legali mill-1 ta' Gunju 2002. F'dan ir-rigward din l-Qorti taqbel mal-fehma tal-perit legali u cioe` li l-imghaxijiet legali ghandhom jibdew jiddekorru mit-2 ta' Gunju 2002 galadarba l-iskadenza skond il-kuntratt kienet tal-1 ta' Gunju 2002. Din il-Qorti tirrileva, b'zieda mal-konkluzjonijiet tal-perit legali illi l-imghaxijiet ghandhom jibdew jiddekorru minn din id-data in kwantu kienu l-partijiet innifishom illi ftiehm u sa meta l-interessi ma kellhomx jiddekorru u b'konsegwenza ghalhekk minn meta l-interessi kellhom jibdew jiddekorru u cioe` mit-2 ta' Gunju, 2002.

Illi rigward it-tielet eccezzjoni u cioe` li l-ipoteka li fuqha qed jibbaza t-talbiet tieghu l-attur hija ipoteka li fuqha bhalissa ghaddejja kawza quddiem din il-Qorti kif diversament presjeduta (Cit 303/05GV) fl-ismijiet inversi sabiex proprju tigi cancellata l-istess ipoteka, kif inghad iktar 'il fuq din il-kawza ghaddiet in gudikat u dan b'ezitu sfavorevoli ghall-istess socjeta' konvenuta u f'dan il-kuntest din il-Qorti tirreferi ghall-istess sentenza, tant li din id-decizjoni odjerna hija konferma ta' l-istess decizjoni. B'hekk din it-tielet eccezzjoni ma' tistax lanqas tigi milqugha.

Illi ghalhekk it-talba attrici qed tigi milqugha fl-ammont €81,528.07 (Lm35,000).

III. KONKLUZJONI.

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta' u tiddeciedi**, billi filwaqt li tichad l-eċċezzjonijiet tas-socjeta` konvenuta, **tilqa' t-talbiet attrici** b'dan illi:-

(1) Tiddikjara li s-socjeta` konvenuta I.T. Properties Limited hija debitrice favur l-attur Emmanuel Bonello fis-somma ta' wiehed u tmenin, hames mija tmienja u ghoxrin ewro u seba' centezmi (€81,528.07) ekwivalenti ghal hamsa u tletin elf lira Maltin (Lm35,000); u

(2) Tikkundanna lill-istess socjeta` konvenuta thallas lill-attur is-somma ta' wiehed u tmenin, hames mija tmienja u ghoxrin ewro u seba' centezmi (€81,528.07) ekwivalenti ghal hamsa u tletin elf lira Maltin (Lm35,000);

Bl-ispejjez inkluzi dawk tal-mandat ta' inibizzjoni pprezentat mac-citazzjoni attrici u bl-imghaxijiet legali dekorribbli mit-2 ta' Gunju tas-sena 2002 sal-effettiv pagament kontra l-istess socjeta' konvenuta.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----